

وقتی هویت یک شهر روی ورق فلز حک می شود

از خانه ورشو تا شهر جهانی

صدای چکش، پیش از آنکه جهانی شود

محصولات ورشو، حاصل یک فرایند صنعتی ساده نیستند؛ پشت هرکدام مجموعه‌ای از مهارت‌های دستی، شناخت ابزار، تجربه استادکار و ظرافت در پرداخت و نقش‌زنی قرار دارد.

ورشو در بروجرд سال‌ها بخشی از زندگی اقتصادی و فرهنگی شهر بوده است. این هنر از دوره‌های گذشته در کارگاه‌های شهر رونق داشته و استادکارانی را تربیت کرده که نسل به نسل تجربه خود را منتقل کرده‌اند. ابزارهایی مانند چکش، سندان، سوهان و قلم، اگرچه

بروچرد؛ شهری که ورشو را به هویت تبدیل کرد

خانه‌های ایرانی شدند. کارشناس صنایع‌دستی در توضیح این پیشینه، ورشو را الیازی با قابلیت مناسب برای فرم‌دهی و قلم‌زنی می‌داند؛ ویژگی‌ای که به هنرمند اجازه می‌دهد از یک ورق ساده، محصولی با نقش و فرم پیچیده بسازد.

در واقع، ارزش ورشو تنها به جنس فلز محدود نمی‌شود. آنچه به این هنر هویت داده، ترکیب ماده، تکنیک و ذوق هنرمند است.

ثبت جهانی؛ یک عنوان یا یک فرصت اقتصادی؟

برای جهانی‌شدن، یک شهر باید بتواند زنجیره تولید خود را حفظ کند، مواد اولیه را در دسترس تولیدکننده قرار دهد، کیفیت محصول را تثبیت کند، بازارهای فروش را توسعه دهد و امکان حضور رسمی در بازارهای خارجی را فراهم کند.

اینجاست که مسئله ثبت جهانی ورشو، از حوزه میراث فرهنگی وارد حوزه اقتصاد صنایع‌دستی می‌شود.

📌 **زنجیره‌ای که باید کامل شود**

سجاد عالیخانی، معاون صنایع‌دستی میراث‌فرهنگی لرستان، در جریان بازدید رئیس مرکز سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی وزارت میراث‌فرهنگی از خانه ورشو‌سازی بروجرд، مسئله مواد اولیه و هزینه‌های آن را از مهم‌ترین دغدغه‌های هنرمندان عنوان کرده است. فعالان ورشو‌سازی پیشنهاد ایجاد خط تولید ورشو در بروجرд را مطرح کردند؛ پیشنهادی که هدف آن تأمین پایدار مواد اولیه، کاهش

بروچرد امروز عنوان «شهر ملی ورشو» را دارد و مسئولان از برنامه‌ریزی برای تکمیل پرونده ثبت جهانی سخن می‌گویند؛ اما فاصله میان ملی و جهانی، فاصله کمی نیست. صدای چکش در بروچرد فقط صدای شکل گرفتن یک ورق فلز نیست؛ صدای صنعتی است که روزگاری از کارگاه‌های این شهر به خانه‌های ایرانی و بازارهای دورتر راه پیدا می‌کرد.

حالا بروچرد که عنوان «شهر ملی ورشو‌سازی» را به دست آورده، در پی آن است که این هنر را از مرزهای میراث ملی عبور دهد و به جایگاه جهانی برساند؛ اما راه جهانی‌شدن فقط از یک پرونده اداری نمی‌گذرد، بلکه از دل کارگاه، مواد اولیه، استادکار، بازار، صادرات و نسل تازه‌ای می‌گذرد که باید بتوانند صدای چکش را ادامه دهد.

صبح که در کارگاه‌های ورشو‌سازی بروچرد آغاز می‌شود، نخستین چیزی که توجه را جلب می‌کند نه ویرین‌های براق و محصولات آماده، بلکه صدای فلز است؛ صدایی که از برخورد چکش با ورق شکل می‌گیرد و در فضای کوچک کارگاه می‌پیچد.

اینجا ورشو پیش از آنکه یک محصول باشد، یک مهارت است؛ مهارتی که باید با دست شناخته شود، با چشم سنجیده شود و با صبر به فرم برسد. سماور، سینی، قندان، گلاب‌پاش، منقل و دیگر

نام «ورشو» ریشه در نام شهر ورشو در لهستان دارد و این آلیاز در ایران نیز با همین عنوان شناخته شده است. اما آنچه در بروچرد اتفاق افتاده، صرفاً استفاده از یک ماده اولیه وارداتی با یک تکنیک فلزکاری نبوده است.

هنرمندان بروچردی در طول زمان این هنر را با ذوق و سلیقه ایرانی درآمیختند و از ورق فلز، اشیایی ساختند که بخشی از فرهنگ

جهانی‌شدن یک هنر زمانی معنا پیدا می‌کند که بتواند علاوه بر حفظ هویت، برای جامعه‌ای که آن را زنده نگه داشته، فرصت ایجاد کند.

اگر ورشو‌سازی فقط در قاب موزه باقی بماند، بخشی از ظرفیت آن از دست خواهد رفت. اما اگر بتواند به تولید، اشتغال، گردشگری، فروش و صادرات متصل شود، ثبت جهانی می‌تواند به یک ابزار توسعه اقتصادی تبدیل شود.

در بروچرد این ظرفیت وجود دارد؛ محصول ورشو هنوز مشتری دارد و فعالان این حوزه از دریافت سفارش از نقاط مختلف کشور و حتی بازارهای خارج از ایران سخن گفته‌اند. محصولات ورشوی بروچرد به دلیل طراحی سنتی، قابلیت قلم‌زنی و کیفیت ساخت، برای بخشی از بازار صنایع‌دستی جذابیت دارند. اما فاصله میان «داشتن محصول» و «داشتن برند جهانی» زیاد است.

۶۰میلیارد تومان و یک آزمون مهم

اختصاص اعتبار برای تولید ورق ورشو را می‌توان یکی از مهم‌ترین حمایت‌های اعلام‌شده برای این هنر دانست؛ اما موفقیت چنین طرحی تنها با اعلام اعتبار سنجیده نمی‌شود.

مهم‌تر از رقم اعتبار، این است که این سرمایه چگونه وارد چرخه تولید شود و چه اثری بر هزینه، کیفیت و دسترسی هنرمند به مواد اولیه بگذارد.

اگر ورق تولید شود اما نتواند نیاز کارگاه‌ها را پوشش دهد، مسئله اصلی همچنان باقی خواهد ماند. اگر تولید ورق بتواند پایدار باشد و قیمت تمام‌شده را کاهش دهد، آن‌گاه یک حلقه اساسی در زنجیره ورشو تقویت شده است. به همین دلیل، اجرای این طرح را باید بخشی از یک برنامه بزرگ‌تر دید؛ برنامه‌ای که باید از ماده اولیه آغاز شود و تا آموزش، تولید، طراحی، فروش، گردشگری و صادرات ادامه پیدا کند.

📌 **شهری ملی با رؤیای جهانی**

فاطمه مقصودی، نماینده مردم بروچرد و اشرتیان در مجلس، در گفت‌وگو با مهر بر ضرورت پیگیری ثبت جهانی ورشو تأکید کرده است.

او با اشاره به ظرفیت‌های تاریخی بروچرد، از وجود حدود ۲۰۰ بنای تاریخی در محدوده‌ای حدود ۲۸۰

هکتار بافت تاریخی سخن گفته و تأکید کرده که اعتبارات موجود برای چنین ظرفیتی کافی نیست.

از نگاه او، در کنار ثبت برخی ظرفیت‌های بروچرد، باید مسیر ثبت جهانی ورشو نیز دنبال شود.

این مطالبه در شرایطی مطرح می‌شود که بروچرد تنها یک شهر صنایع‌دستی نیست. وجود بافت تاریخی، بناهای تاریخی و ظرفیت‌های گردشگری در کنار ورشو‌سازی، امکان شکل‌گیری یک روایت جامع‌تر از شهر را فراهم می‌کند. اگر گردشگر برای دیدن بافت تاریخی به بروچرد بیاید و در همان سفر با هنر ورشو، کارگاه‌های تولید، خانه ورشو و محصولات استادکاران آشنا شود، صنایع‌دستی از یک کالای فروشگاه‌ی به بخشی از تجربه گردشگری تبدیل خواهد شد.

بروچرد اکنون یک فرصت تاریخی پیش رو دارد. این شهر می‌تواند ورشو را به عنوان یکی از عناصر اصلی هویت خود تثبیت کند و از آن برای تقویت گردشگری و صنایع‌دستی استفاده کند. می‌تواند خانه‌های تاریخی را به فضاهای معرفی و تولید هنر پیوند بزند، کارگاه‌ها را به مقصد گردشگران تبدیل کند و محصول ورشو را از یک کالای سنتی به یک برند فرهنگی تبدیل کند.

اما تحقق این چشم‌انداز نیازمند همکاری میان دستگاه‌های مختلف و خود هنرمندان است؛ موضوعی که مسئولان شهرستان و استان

استان‌ها

بهره‌برداری از ۱۷ نیروگاه خورشیدی در فلارد

مریم مهدیان – حبیب الله حسنی مدیر برق شهرستان فلارد در تشریح خبر گفت : از ابتدای سال جاری تاکنون ۱۷ نیروگاه خورشیدی ۵ کیلوواتی ویژه مدد جویان نهادهای حمایتی در سطح شهرستان فلارد احداث و وارد مدار تولید برق شده است.

به گزارش **فلارد** از شهرکرد وی با اشاره به ضرورت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر به عنوان یکی از درگاه های رفع ناترازی انرژی گفت: نیروگاه‌های خورشیدی علاوه بر کمک به تأمین برق در ساعات اوج مصرف، با ایجاد درآمد مستمر، نقش مؤثری در بهبود معیشت و افزایش درآمد خانوارها دارند. وی افزود: توسعه نیروگاه‌های خورشیدی گامی مؤثر در «استفاده از انرژی پاک و حفظ منابع زیستی ، کاهش آلودگی های زیست محیطی و تأمین برق مطمئن وپایدار می باشد. گفتنی است درآمدزایی نیروگاه های خورشیدی متصل به شبکه برق ، سالیانه بر اساس نرخ تورم افزایش می‌یابد و وزارت نیرو برق تولیدی را به مدت ۲۰ سال تضمینی خرید می‌کند.

دانش‌آموزان در صدر متقاضیان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای یزد

احمد طالبی، مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان یزد، با اعلام آمار جدید از عملکرد این اداره کل در شش ماه نخست سال جاری، از گسترش آموزش‌های مهارتی به ویژه در بین صنوف و صنایع در سطح استان خبر داد. به گزارش **فلارد** از روابط عمومی آموزش فنی و حرفه‌ای استان یزد، طالبی افزود: در بازه زمانی شش ماهه اول سال، مجموعاً ۷۸۲ دوره آموزشی برگزار شد که منجر به گذراندن بیش از ۱۰,۳۷۳,۰۰۸ نفر ساعت آموزش شد است. وی در خصوص تفکیک آمار مهارت آموزان، بیان کرد: تعداد کل فراگیران شرکت‌کننده در این دوره‌ها به ۱۱ هزار ۲۷۷ نفر رسیده است که در تفکیک جنسیتی نشان می‌دهد سهم زنان پنج هزار و ۵۰۵ نفر و سهم مردان پنج هزار و ۷۷۲ نفر بوده است. طالبی در تحلیل جامعه آماری قشرهای متقاضی، دانش‌آموزان را یکی از گروه‌های اصلی مخاطب آموزش‌های مهارتی عنوان کرد و گفت: در نیمه نخست امسال با بررسی‌های انجام شده مشخص شد که دانش‌آموزان بیشترین تقاضا را برای شرکت در دوره‌های مهارتی داشته‌اند به طوری‌که نسبت مشارکت اصناف و صنعتگران استان به ۱۴ درصد و نسبت مشارکت دانش‌آموزان به ۲۵ درصد رسیده است که نشان‌دهنده حرکت رو به رشد نسل جوان به سمت کسب مهارت‌های کاربردی است. مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان یزد با بیان اینکه آموزش‌های مهارتی باید متناسب با نیاز بازار کار ارائه شود، افزود: هدف ما ایجاد اشتغال پایدار از طریق توانمندسازی نیروی انسانی است و امیدواریم با ادامه این روند، شاهد افزایش ضریب نفوذ آموزش‌های مهارتی در تمام اقشار جامعه، به ویژه بخش تولید و صنعت باشیم.

تولیدکنندگان در خط مقدم تأمین امنیت غذایی

همایش تجلیل از برگزیدگان حوزه سلامت و امنیت غذایی جامعه با تأکید بر نقش تولیدکنندگان و بهره‌برداران در تأمین نیازهای غذایی، جایگاه دامپرستان، بهره‌برداران، فسالان بخش خصوصی و جمعی از کارکنان و کارشناسان حوزه دامپرشنکی برگزار شد. علیرضا دهمرده رئیس سازمان جهاد کشاورزی سیستان و بلوچستان در این مراسم با اشاره به شرایط جدید اقتصادی کشور، تولیدکنندگان و بهره‌برداران را از ارکان اصلی تأمین کالاهای اساسی دانست و گفت: فعالان این بخش در شرایط دشوار اقتصادی با استمرار تولیدو افزایش مسئولیت‌پذیری، نقش مهمی در تأمین نیازهای مردم ایفا کرده‌اند. وی با اشاره به ظرفیت‌های استان در حوزه‌هایی همچون ششیلات و آبزیان، تولید گوشت، مرغ و سایر فعالیت‌های کشاورزی افزود: استفاده هدفمند از ظرفیت‌های موجود و کمتر مورد توجه قرار گرفته می‌تواند زمینه‌افزایش ارزش افزوده و توسعه اقتصادی استان را فراهم کند. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان با تأکید بر اینکه مأموریت دامپرشنکی محدود به درمان بیماری‌های دام و طیور نیست، اظهار کرد: نظارت بر سلامت فرآورده‌های غذایی از مراحل ابتدایی زنجیره تولید تا فرآوری و عرضه، نقش مهمی در حفظ سلامت جامعه دارد و کنترل بیماری‌های مشترک انسان و دام نیز از بخش‌های مهم این مأموریت به ششمار می‌رود. داریوش سرسریز سرپرست اداره کل دامپرشنکی استان سیستان و بلوچستان، با تشریح نقش این مجموعه در سلامت عمومی و امنیت غذایی، بر اهمیت کنترل بیماری‌های دامی و مشترک، توسعه خدمات تشخیصی و پیشگیرانه و تقویت نظارت‌های بهداشتی تأکید کرد و گفت ظرفیت‌های استان

در حوزه دام، طیور و آبزیان می‌تواند با همراهی بخش خصوصی و بهره‌برداران، زمینه‌ساز توسعه بیشتر تولید و ارزش افزوده شود. مجیب حسنی، معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای استانداری سیستان و بلوچستان نیز با قدردانی از تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی، آنان را «سربازان اقتصادی» کشور دانست و اظهار کرد: مدیریت استان تلاش می‌کند با رفع موانع اداری و اجرایی، حمایت از تولیدکنندگان و تکمیل زنجیره‌های تولید و ارزش، مسیر توسعه ظرفیت‌های تولیدی و حرکت به سمت خودکفایی در برخی حوزه‌ها را هموار کند. وی همچنین با اشاره به ظرفیت استان در تأمین و پشتیبانی از کالاهای اساسی، بر ضرورت نگاه ملی به ظرفیت‌های تولید و تجاری سیستان و بلوچستان تأکید کرد و افزود: این استان می‌تواند علاوه بر تأمین بخشی از نیازهای خود، در زنجیره تأمین کالاهای اساسی کشور نیز نقش آفرینی کند. ابوالفضل احمدزاده معاون حقوق عامه و پیگیری از وقوع جرم دادستانی مرکز استان سیستان و بلوچستان نیز با بیان اینکه امنیت غذایی با امنیت ملی ارتباط مستقیم دارد، دامپرشنکی را یکی از ارکان نظام سلامت و بهداشت عمومی دانست و بر همکاری دستگاه قضایی با مجموعه تخصصی حوزه پیشگیری، نظارت و مقابله با تخلفات مرتبط با سلامت عمومی تأکید کرد. وی همچنین ساماندهی عرضه و کشتار غیر مجاز دام و طیور زنده در معابر عمومی را مورد توجه قرار داد و فرهنگ‌سازی، پیشگیری و نظارت را از راهکارهای مؤثر برای اصلاح این رویه‌ها و کاهش پیامدهای بهداشتی و اجتماعی آن عنوان کرد.

عبدالرب گلدرزهی رئیس نظام دامپرشنکی استان نیز با اشاره به مفهوم «از مرزعه تا سفره» نقش دامپرشنکان، مسئولان فنی بهداشتی، کلینیسین‌ها، داروخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها و سایر فعالان بخش خصوصی را در نظارت بر سلامت فرآورده‌های خام دامی مهم دانست و بر همکاری بهره‌برداران با مجموعه‌های تخصصی برای تأمین غذای سالم تأکید کرد. در پایان این مراسم، از جمعی از برگزیدگان، تولیدکنندگان، بهره‌برداران و فعالان بخش دولتی و خصوصی حوزه سلامت و امنیت غذایی استان تجلیل شد؛ اقدامی که با هدف قدردانی از تلاش‌های فعالان این عرصه و تأکید بر اهمیت دانش تخصصی، مسئولیت‌پذیری و همکاری در مسیر سلامت جامعه و پایداری تولید انجام شد.

در ظاهر ساده‌اند، اما در دست استادکار به ابزار تولید یک اثر هنری تبدیل می‌شوند.

به همین دلیل، وقتی امروز از «ثبت جهانی ورشو‌سازی بروچرد» صحبت می‌شود، در واقع بحث فقط بر سر ثبت نام یک شهر در یک فهرست نیست؛ موضوع، ثبت مجموعه‌ای از دانش، مهارت، سابقه تولید و هویت شهری است که بخش مهمی از آن در کارگاه‌های کوچک و دست‌های استادکاران باقی مانده است.

همین پیوند است که باعث شده ورشو در بروچرد از یک صنعت به یک نشانه فرهنگی تبدیل شود.

بر اساس اطلاعات مطرح‌شده از سوی مسئولان میراث فرهنگی، بروچرد اکنون عنوان نخستین شهر ملی استان لرستان با نام «شهر ملی ورشو‌سازی» را در اختیار دارد و برنامه‌ریزی برای تکمیل پرونده ثبت جهانی این شهر نیز در حال پیگیری است.

هزینه تولید و تقویت چرخه اقتصادی این هنر است در این بازدید، فعالان ورشو‌سازی پیشنهاد ایجاد خط تولید ورشو در بروچرد را مطرح کردند؛ پیشنهادی که هدف آن تأمین پایدار مواد اولیه، کاهش هزینه تولید و تقویت چرخه اقتصادی این هنر است. همچنین درخواست تسهیلات برای راهاندازی این خط تولید مطرح شده و قرار است موضوع از طریق وزارت میراث‌فرهنگی پیگیری شود. اگر این زنجیره شکل بگیرد، بروچرد می‌تواند از شهری که صرفاً محصول ورشو تولید می‌کند، به شهری تبدیل شود که بخش بیشتری از فرآیند تولید این هنر در آن انجام می‌شود. این همان نقطه‌ای است که ثبت جهانی می‌تواند با اقتصاد محلی گره بخورد. جهانی‌شدن زمانی برای شهر ارزش افزوده ایجاد می‌کند که نام بروچرد همراه با یک زنجیره واقعی تولید، مهارت، بازار و اشتغال دیده شود.

بروچرد فقط یک کارگاه نیست

قدرت‌الله ولدی، فرماندار ویژه بروچرد، ظرفیت‌های تاریخی، طبیعی و اقتصادی شهرستان را گسترده توصیف کرده و بر ضرورت حمایت از بافت تاریخی و صنایع‌دستی تأکید دارد.

او در گفت‌وگو با مهر با اشاره به ظرفیت‌های اقتصادی بروچرد، از استقرار بخش قابل توجهی از صنایع استان در این شهرستان و ظرفیت‌های تولید و صادرات آن سخن گفته و در حوزه میراث فرهنگی نیز بر وجود صدها اثر تاریخی و گستره قابل توجه بافت تاریخی شهر تأکید کرده است.

برند شهری البته با نصب تابلو و برگزاری یک مراسم ساخته نمی‌شود. برند زمانی شکل می‌گیرد که یک ویژگی در ذهن مخاطب تکرار شود؛ زمانی که گردشگر بروچرد را با ورشو بشناسد، خریدار کیفیت محصولاتش را بداند، هنرمند جوان بتواند از این هنر درآمد کسب کند و محصول بروچرد در بازارهای داخلی و خارجی با نام مشخص عرضه شود.

📌 **مشکل فقط تولید نیست؛ صادرات هم هست**

یکی از تناقض‌های مهم صنایع‌دستی لرستان همین‌جاست. استان هنرمند دارد، محصول دارد، برند دارد و حتی برخی محصولات آن مشتری خارجی پیدا می‌کنند، اما زیرساخت رسمی صادرات صنایع‌دستی همچنان با ضعف مواجه است.

حسن‌پور از نبود صادرات رسمی صنایع‌دستی از لرستان به عنوان یکی از چالش‌های مهم یاد کرده و نبود پایانه صادراتی را یکی از موانع توسعه این بخش دانسته است.

بخشی از محصولات که قابلیت حضور در بازار خارجی دارند، به صورت محدود و غیررسمی از طریق مسافران و گردشگران از کشور خارج می‌شوند

در نتیجه، بخشی از محصولاتی که قابلیت حضور در بازار خارجی دارند، به صورت محدود و غیررسمی از طریق مسافران و گردشگران از کشور خارج می‌شوند.

از «شهر ملی» تا «شهر جهانی»

نیز بر آن تأکید کرده‌اند. ثبت جهانی، در نهایت یک نقطه در تقویم نیست. اگر اتفاق بیفتد، تازه آغاز مرحله‌ای است که باید نتیجه آن در زندگی هنرمند، اقتصاد شهر و شناخت جهانی از بروچرد دیده شود. بروچرد برای جهانی‌شدن ورشو، فقط یک عنوان ملی و چند کارگاه قدیمی در اختیار ندارد؛ پشت این نام، تجربه استادکاران، خانه ورشو، ظرفیت‌های تاریخی شهر، بازار محصولات و برنامه‌هایی برای تأمین مواد اولیه و تقویت زنجیره تولید قرار گرفته است. اما جهانی‌شدن این هنر زمانی معنا پیدا می‌کند که ورشو بتواند